

MÉRNÖKI FELELŐSSÉG A JOGSZABÁLYOK ÉS KAMARAI ELŐÍRÁSOK TÜKRÉBEN

Előadó: Pohl Ákos

1. Bevezetés: A felelősség rétegei és a biztonság koncepciója

- **A biztonság megújult háromszöge:**
 - Jogszabályi megfelelés (Mit *kell* megtenni? – MÉtv.).
 - Szabványos méretezés (Hogyan *kell* méretezni? – Eurocode).
 - Mérnöki etika (Milyen *tisztességgel* kell eljárni? – MMK Szabályzatok).
- **Miért nem elég a teherbírás (ULS)?**
 - A használhatóság (SLS) és a tartósság mint jogi és szakmai elvárás.
 - A "nem dől össze, de használhatatlan" (reped, lehajlik) szerkezetek pszichológiája és jogi megítélése.

2. Generációváltás a jogszabályokban: Az új építésügyi keretrendszer

- **Búcsú a régi reflexektől:** Az Étv., az OTÉK és a régi kamarai törvény kivezetése.
- **A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (MÉtv.):** * Az új jogszabályi hierarchia csúcsa.
 - A tervezői felelősség, a minőségbiztosítás és az életciklus-szemlélet új törvényi alapjai.
- **TÉKA (280/2024. Korm. rendelet) és az új Eljárási Kódex (281/2024. Korm. rendelet):**
 - Új beépítési, geometriai és hatósági eljárási szabályok a napi tervezői gyakorlatban.

I. Alapvető Törvények (A jogi keretrendszer csúcsa)

Az "Építészeti Reform" keretében a korábbi törvények (Étv. és Kamarai tv.) megszűntek, és minden egy nagy, átfogó kódexbe került át:

- **2023. évi C. törvény a magyar építészetéről (MÉtv.):** Ez a jelenlegi legfontosabb törvény, az új jogszabályi hierarchia csúcsa. 2024. október 1-jével teljesen felváltotta a régi Étv.-t (1997. évi LXXVIII. törvény). Szabályozza a tervezői felelősséget, a minőségbiztosítást, és **ide került át a teljes kamarai szabályozás is** (a korábbi 1996-os kamarai törvény megszűnt, a szabályok a MÉtv. IV. fejezetébe integrálódtak).
hierarchia csúcsa (tervezői felelősség, kamarai tagság, minőségbiztosítás).
- **2023. évi LXIX. törvény az állami építési beruházások rendjéről (Beruházási tv.):** * A közpénzes projektek új játékszabályai.
 - A felelősség tisztázása: kötelező kiviteli terv fázis a kivitelezés előtt (vége az engedélyezési tervből való építkezésnek).
 - Új kihívás: a BIM-alapú tervezés és az adatfelelősség megjelenése.
- **2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.):** A magánjogi felelősség alapja.
 - Tervezési szerződés (6:251. §), Kivitelezési szerződés (6:252. §), valamint a Hibás teljesítés és a Kártérítési felelősség szabályai.

II. A szakmagyakorlást és kivitelezést szabályozó Kormányrendeletek

Ezek a rendeletek határozzák meg a napi operatív munkát, a jogosultságokat és a műszaki tartalmat. Bár az azonosítóik (évszámok) egy része régebbi, a MÉtv. hatálybalépésével ezeket **gyökeresen átdolgozták**:

- **266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről:** Ez rögzíti, hogy ki tervezhet. A legújabb (2025/2026-os) módosításai szigorították a jogosultsági feltételeket, és részletesen szabályozzák a **kötelező tervezői felelősségbiztosítás** limitjeit és feltételeit (egyéni tervezőkre és cégekre lebontva).
- **191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről (Kivitelezési kódex):** Pontosan rögzíti a megvalósítás szabályait, az e-napló vezetését és a **tervezői művezetés** menetét. Fontos aktualitás: 2025. január 15-től itt szabályozzák a kötelező kivitelezői felelősségbiztosítást is.
- **280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról (TÉKA):** Ahogy te is jelezted, **ez váltotta fel a régi OTÉK-ot**. Az új geometriai, beépítési és zöldfelületi szabályokat tartalmazza.
- **281/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet az építésügyi hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről:** Ez a vadiúj **Eljárási Kódex**, amely a régi 312/2012-es kormányrendeletet váltotta le. Ez mondja meg, milyen tervtartalom kell az

III. Az Igazságügyi Szakértői tevékenység és a bizonyítás jogszabályai

- **2016. évi XXIX. törvény az igazságügyi szakértőkről (Szaktv.):** A szakértővé válás feltételei, az etikai-fegyelmi felelősség, valamint a szakvélemény kötelező tartalmi elemei.
- **2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról (Pp.):** A bírósági bizonyítási eljárás szabályai, a szakértő kirendelése és a magánszakértői vélemények értékelése.
- **9/2006. (II. 27.) IM rendelet:** Az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről.

IV. Kamarai Szabályzatok (Az önszabályozás és etika keretei)

- **Etikai-fegyelmi Szabályzat:** Ez a tervezői felelősség kamarai "bibliája". Részletesen definiálja a "gondos eljárás" elvét, a kamarai közérdek fogalmát, az összeférhetetlenségi szabályokat, valamint azt, hogy mikor követ el egy mérnök etikai vétséget (pl. irreálisan alacsony áron vállalt munka, ami a minőség rovására megy, vagy a kompetenciahatárok túllépése). Ha egy tervezőt bepanaszolnak (akár a megrendelő, akár egy kolléga), az Elsőfokú Etikai-fegyelmi Bizottság ez alapján jár el.
- **Szakmagyakorlási Szabályzat:** Kiegészíti a 266/2013. Korm. rendeletet. Ez a szabályzat pontosítja a jogosultságok elbírálásának kamarai eljárásrendjét, a szakirányú végzettségek egyenértékűségének vizsgálatát (OSzMSzT), valamint a szakmai gyakorlat igazolásának pontos menetét.
- **Szakmagyakorlási Ellenőrzési Szabályzat:** Ez rögzíti, hogy a Területi Kamara titkára hogyan ellenőrzi a mérnökök tevékenységét. (Pl. belenézhetnek az e-naplóba, az építési engedélyekbe, és vizsgálhatják, hogy a jogosultsággal nem rendelkező személyek végeznek-e tervezési munkát).
- **Továbbképzési Szabályzat:** Rögzíti a kötelező szakmai továbbképzések (kreditek) gyűjtésének rendjét. Ha a tervező nem teljesíti, a jogosultságát felfüggesztik, és így elveszíti a jogszerű szakmagyakorlás feltételét.
- **Tervdokumentációk Tartalmi és Formai Követelményei (Szabályzat és MMK Ajánlások):** Bár a jogszabály is előírja a tervtartalmat, az MMK és a MÉK szakmai szabályzatokban (és útmutatókban) határozza meg, hogy egy adott tervfázisban (pl. kiviteli terv) *szakmailag* pontosan mit kell kidolgozni ahhoz, hogy a felelősség ne sérüljön.
- **Mérnöki Díjszabásra vonatkozó szabályzatok (MÉDI / Ajánlott díjszámítási szabályzatok):** Bár a piac szabad, a kamarák iránymutatást adnak az elvárható mérnöki díjakra. Az előadásod témájához szorosan kapcsolódik: a nem megfelelő díjazás miatti "kapkodás" és a tervtartalom csökkentése a tervezői hibák (és a jogi felelősségre vonás) első számú melegágya.

3. A tervezési szerződés és a napi gyakorlat csapdái

- **A Ptk. fókusz (Magánjogi felelősség):**
 - Tervezési szerződés mint eredménykötelem (Ptk. 6:251. §): A hibátlan dokumentáció kötelezettsége.
 - Hibás teljesítés (Ptk. 6:157. §) és a tájékoztatási kötelezettség: Hogyan véd meg magad írásban, ha a Megrendelő "olcsósítani" akar?
- **A szakmagyakorlás és kivitelezés rendeletei:**
 - 266/2013. Korm. rendelet: Szigorodó jogosultsági feltételek és a **kötelező tervezői felelősségbiztosítás** új szabályai.
 - 191/2009. Korm. rendelet (Kivitelezési kódex): A tervezői művezetés felelőssége és az e-napló szerepe a bizonyításban.
- **A "Tervfajták" problémája:** Az engedélyezési/bejelentési tervből való kivitelezés jogi veszélyei.

4. Kamarai önszabályozás és a szakma etikai határai

- **MMK Etikai-fegyelmi Szabályzat:** A "gondos eljárás" elve és a szakmai méltóság védelme.
- **Szakmagyakorlási és Ellenőrzési Szabályzatok:** Kompetenciahatárok betartása – mit tehet a mérnök, ha meghaladja a tudását a feladat?
- **A mérnöki díjszabás (MÉDI) és a minőség kapcsolata:** Az irreálisan alacsony tervezési díj mint az etikai vétségek és a hibák melegágya?
- **Fenntarthatóság és mérnöki felelősség:** Az épületek életciklus-szemlélete (LCA) és a tervező felelőssége az anyagválasztásban, bontásban.

Igazságügyi szakértő

5. Az Igazságügyi Szakértő mérlege: Amikor baj van

- **A szakértői bizonyítás jogi keretei:** * 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.): A szakértő függetlensége és a "tudomány mindenkori állásának" (Eurocode) számonkérése.
 - A Polgári perrendtartás (Pp.) szerepe a bizonyításban.
- **Hogyan vizsgálódik a szakértő?** Nem a végeselemes szoftvert, hanem a dokumentáltságot, a feltárásokat és a szabványkövetést (pl. Nemzeti Mellékletek használatát) elemzi.
- **Gyakori "szürke zónák" a gyakorlatban:**
 - Meglévő épületek felújítása: a diagnosztika hiánya.
 - Másodlagos szerkezetek gazdáltsága (reagálva a szeminárium másik előadására).
 - Tartóssági és korrózióvédelmi hibák.

Konklúzió: A mérnök felelőssége a jövőben

A jogszabályi, szabványi és etikai
keretek integrált alkalmazása a
fenntartható és biztonságos
építészet kulcsa.

Előadó: Pohl Ákos

6. Konklúzió: A mérnök "túlélőcsomagja" a 2026-os környezetben

- Szabványkövető tervezés (Eurocode) és folyamatos önképzés az új jogszabályokból (MÉtv., TÉKA).
- Precíz írásos kommunikáció és a tervfázisok határainak betartása.
- A kamarai iránymutatások követése és a megfelelő felelősségbiztosítás fenntartása.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Jogszabályok, Szabályzatok és Szabványok Elérhetőségei

1. Hatályos Törvények és Kormányrendeletek

- **Hol található?** Nemzeti Jogszabálytár (www.njt.hu) – *Ingyenes, hiteles forrás.*
- **Keresendő kulcsjogszabályok:**
 - **MÉtv.:** 2023. évi C. törvény (Magyar építészetről)
 - **Beruházási tv.:** 2023. évi LXIX. törvény (Állami beruházások)
 - **Ptk. / Szaktv. / Pp.:** 2013. évi V. tv. / 2016. évi XXIX. tv. / 2016. évi CXXX. tv.
 - **TÉKA & Eljárási Kódex:** 280/2024. és 281/2024. Korm. rendeletek
 - **Szakmagyakorlás & Kivitelezés:** 266/2013. és 191/2009. Korm. rendeletek

2. Kamarai Szabályzatok (MMK)

- **Hol található?** Magyar Mérnöki Kamara honlapja (www.mmk.hu/dokumentumok/szabalyzatok)
- **Legfontosabb letölthető dokumentumok:**
 - Etikai-fegyelmi Szabályzat
 - Szakmagyakorlási és Szakmagyakorlási Ellenőrzési Szabályzatok
 - Tervdokumentációk Tartalmi és Formai Követelményei (MMK Ajánlások)
 - Mérnöki Díjszabásra vonatkozó szabályzatok (MÉDI)

3. Műszaki Szabványok (Eurocode)

- **Hol található?** Magyar Szabványügyi Testület (www.mszt.hu)
- **Hozzáférhetőség:** * Szerzői jogvédett tartalom! (Ingyenesen nem letölthető).
 - Elérhető az MSZT Szabványboltjában (vásárlás/online előfizetés).
 - **Tipp:** Mérnök Kamarai Tagoknak ingyen hozzáférhető: <https://mmk-kepzesek.hu/mmk-szabvanykonyvtar-hozzaferes/>